

Het Huldtoneel of Scepelenberg

Het Huldtoneel is een van de archeologische en historische monumenten in de gemeente Heemskerk. Het is een kunstmatige heuvel aan de huidige Rijksstraatweg, de vroegere Heerenweg of 's Gravenweg, de weg waarover de heren, meestal de graaf van Holland trok om zijn bezittingen te bezoeken. Deze weg liep van Dordrecht tot aan Camperduin. Het monument ligt schuin tegenover de Marquettelaan, in de buurt van Noorddorp. Hier werden ooit de Graven van Holland ingehuldigd (vandaar de naam Huldtoneel) als Heren van Kennemerland, onder meer Albrecht van Beieren in 1361 en Jan IV van Brabant in 1418.

Het archeologisch monument 'Huldtoneel' met daarop de gedenkzuil welke een apart rijksmonument is.

Het inhuldigen betekende dat de Kennemers de nieuwe graaf als hun nieuwe heer accepteerden. Voor de graaf was dat van belang, omdat hij daardoor op hun steun (en belastinggeld) kon rekenen. In Holland waren minstens twee van dergelijke plaatsen (Katwijk was de andere). Andere huldgingen vonden plaats in stadhuizen of op marktpleinen.

Het is één van de eerste wettelijk beschermde archeologische monumenten in Nederland. Het Huldtoneel is tegenwoordig een van de drie archeologische rijksmonumenten in Heemskerk. De andere twee zijn de ruïne van Kasteel Oud Haerlem, en de offerpoel in de Broekpolder.

Ruïne Oud Haerlem

De Vlaskamp, Broekpolder

Naar overleveringen zou het Huldtoneel al voor de Romeinse tijd zijn ingericht als Germaanse heilige plaats. Uit bij opgravingen gevonden voorwerpen en sporen is komen vast te staan, dat de heuvel ooit een offerplaats is geweest. Hier zou ook recht zijn gesproken over de bewoners van de streek. In 860 duikt het huidige Huldtoneel als 'Schupildhem' op in de geschreven geschiedenis. Het monument staat beschreven in het eind 18de eeuwse "Het Vaderland" van Gerrit van der Jagt. Hierbij is vermeld, dat in vroegere tijd naar het gebruik der Friezen, bij de verkiezingen de gekozen veldheren op een schild door vier edelen werden gedragen.

Fantasietekening van de inhuldiging van Brinno (leider der Kaninefaten) uit 'het Zegepraalent Kennemerlant'

In 1863 onderzocht de conservator-archeoloog L.J.F. Jansen van het Rijksmuseum van Oudheden de heuvel middels een opgraving. Hij vond aardewerk, verbrand bot, houtskool en resten van geoxideerd ijzer. Hij concludeerde dat het een begraafplaats uit de Romeinse tijd betrof. Helaas zijn alle vondsten in de loop van de tijd zoekgeraakt. Er is wel een rapport met vondstenlijst van L.J.F. Jansen bewaard gebleven. In 1863 werd het driezijdig hardstenen monument op het

Huldtoneel geplaatst door de toenmalige eigenaar van de heuvel, jonkheer mr. D.Th. Gevers van Endegeest. Naar alle waarschijnlijkheid is het monument onmiddellijk na de opgraving geplaatst.

De tekst op het monument op het huldtoneel luidt:

DOOR GEVERS v ENDEGEEST EN ZIJNE VROUW MJ DEUTZ ASSENDELFT OPPERIGT MDCCCLXIII

DE GRAVEN VAN HOLLAND WERDEN HIER NAAR OVERLEVERING ALS HEEREN VAN KENNEMERLAND
GEHULDIGD

WANDELAAR WIL DIT GEDENKTEKEN EERBIEDIGEN

De drie zijden van het monument op het Huldtoneel

In 1951 werd in het oude Raadhuis van Heemskerk een glas-in-loodraam aangebracht (gemaakt door de kunstenaar Edlef ter Haar Romeney), dat laat zien hoe hertog Jan VI van Beieren in 1418 plechtig de eed aflegt.

Het glas-in-loodraam met de inhuldiging van Jan VI van Beieren

Het Huldtoneel is geheel omringd door bomen en een haag. Het bijzondere hiervan is dat alle bomen en struiken van inheemse oorsprong zijn. We onderscheiden een es, zomereik, vlier, meidoorn, lijsterbes, vogelkers, beuk, hulst, boswilg en sleedoorn. De haag aan de wegkant is van haagbeuken, herkenbaar aan het fijn-nervige blad.